

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2905/2018
03.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Ђорђевић адвокат из ..., против туженог Клиничког Центра Србије из Београда, којег заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2363/18 од 20.08.2018. године, у седници већа одржаној дана 03.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2363/18 од 20.08.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1290/17 од 01.03.2018. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1290/17 од 01.03.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је радни однос тужиље заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време и то дана 01.02.2016. године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да накнади тужили трошкове поступка у укупном износу од 85.500,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до коначне исплате, у року од осам дана од дана пријема отправка пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2363/18 од 20.08.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1290/17 од 01.03.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. и члана 441. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим до подношења тужбе (29.03.2017. године) закључила више уговора о раду на одређено време. По

уговорима о раду од 24.09.2010. године (за време од 27.09.2010. године до 27.09.2011. године), од 26.09.2011. године (за време од 09.11.2011. године до 09.10.2012. године), од 05.12.2012. године са анексом од 12.03.2013. године (за време од 03.12.2012. године до 04.11.2013. године), од 22.01.2014. године (за време од 21.01.2014. године до 21.07.2014. године), од 21.07.2014. године (за време од 22.07.2014. године до 21.12.2014. године), од 05.01.2015. године (за време од 02.01.2015. године до 02.07.2015. године), од 29.06.2016. године (за време од 29.06.2016. године до 29.12.2016. године) и од 30.12.2016. године (за време од 30.12.2016. године до 30.06.2017. године), закљученим због потребе посла, тужила је обављала послове Исте послове тужила је обављала и по уговору о раду на одређено време од 20.07.2015. године, закљученим због замене одсутног радника, док је по уговору о раду на одређено време од 04.11.2016. године, закљученом по истом основу, обављала послове Тужила је код туженог радила до 18.01.2018. године, када јој је истекао последњи уговор о раду закључен на одређено време.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. По налажењу судова, тужила је од 21.01.2014. године до 01.02.2016. године, по више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време између којих није било прекида дужих од 30 дана, остварила непрекидан рад од 24 месеца на истим пословима због чега су испуњени услови за утврђење да је радни однос, заснован на одређено време, са 01.02.2016. године постао радни однос на неодређено време.

Оваква одлука донета је применом члана 37. Закона о раду. Наведеном одредбом, у тексту пре ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 75/14), било је прописано да се радни однос на одређено време заснива за време чије трајање је унапред одређено када су у питању сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла које траје одређено време и слично, с тим што тако засновани радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Наведеном одредбом, новелираном изменама и допунама Закона о раду прописано је да се уговор о раду може закључити на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Према тој одредби, послодавац може закључити један или више уговора о раду на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), а ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама тог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Међутим, нижестепени судови у овом спору нису имали у виду да се на туженог примењују и одредбе Закона о буџетском систему са свим његовим изменама и допунама. Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник Републике Србије“, број 108/13) прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године (члан 27е став 34). Каснијим изменама те одредбе ова забрана је продужавана до истека сваке следеће календарске године. Само изузетно од ове забране радни однос са новим лицима могао се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног

органа уз претходно прибављено мишљење министарства (члан 27е став 35). Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основима код корисника јавних средстава не може бити већи од 10% укупног броја запослених, осим уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа по претходно прибављеном мишљењу министарства (члан 27е ставови 36. и 37).

Одредбом члана 105. Закона о буџетском систему прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са тим законом, примењују се одредбе тог закона.

По становишту Врховног касационог суда, одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су одредбе посебног закона у односу на одредбе Закона о раду којима су прописани услови за (преображај) радног односа на одређено у радни однос на неодређено време. То произилази из садржине цитираног члана 105. Закона о буџетском систему.

Одредбе тог закона - чланова 27е став 34, 35, 36. и 37, као посебног закона у односу на члан 37. Закона о раду, нижестепени судови нису узели у обзир и зато су прогрешно применили материјално право (члан 376. у вези члана 419. ЗПП), због чега нису утврђиване чињенице у чијем присуству би могао постојати изузетак од забране запошљавања код туженог као корисника јавних средстава, која је постојала и до 31.12.2016. године.

Из тог разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће о тужбеном захтеву заснованом на члану 37. Закона о раду одлучити уз вођење рачуна о одредби члана 27е став 34. посебног Закона о буџетском систему, којом је прописана забрана заснивања радног односа код туженог као корисника јавних средстава, осим у изузетним случајевима предвиђеним у ставу 35. истог члана, чије постојање за сада није утврђено, али о чињеници да је тужила поједине уговоре о раду на одређено време закључила и ради замене привремено одсутног запосленог.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић